

**RTU studiju kurss "Ētikas pamati"**

33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte

**Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | DE0384                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Nosaukums                                           | Ētikas pamati                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Brīvās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Atbildīgais mācītspēks                              | Laila Girsova - Vecākais pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Mācītspēks                                          | Sandra Stašane - Docētājs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 3.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV, DE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Anotācija                                           | Studiju kursā tiek apsekota normatīvās domāšanas izcelsme 2/1 tūkstotī p. Kr., kā arī noskaidrota šī fenomena būtiskā loma mūsdienu cilvēka tapšanā. Šai sakarā tiek aplūkoti ētikas galvenie virzieni, tās kategorijālā struktūra un filozofiskais pamatojums. Bez tam tiek iztirzāts sabiedrisko attiecību morāles regulācijas mehānisms un noteikta tā praktiskā loma cilvēka rīcības motivēšanā dzīves konkrētās situācijās. Tostarp studējošie tiek iepazīstināti ar RTU ētikas kodeksu. Studiju kursu noslēdz tēma par morāles problēmām mūsdienu sabiedrībā un jaunākajām diskusijām ētikas un filozofijas jomās.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķi:<br>- iemācīt konstruktīvi analizēt cilvēces ētisko ideju vēsturi, prast novērtēt to sociāli normatīvo dabu un spēt kompetenti spriest par mūsdienu ētikas kultūrvēsturiskajiem kontekstiem;<br>- veicināt spēju orientēties mūsdienu sabiedrībā dominējošajās demokrātiskajās vērtībās, tās apzināti kopt un attiecīgo pozitīvo pārlicību spēt realizēt praktiskajā dzīvē;<br>- attīstīt spēju personīgajā pieredzē novērtēt, ka vienīgi uz atbildību orientēta sirdsapziņa ir katra sabiedrības locekļa galvenā morālā kompetence.<br>Studiju kursa uzdevumi:<br>- pilnveidot studentu spēju orientēties ētiskajās dilemmās;<br>- iepazīstināt ar aktuālākajām diskusijām mēdiju vidē par morāli ētiskām problēmām.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Uzdevumi:<br>- norādītās literatūras apguve un iestrāde konkrētā referāta tēmā;<br>- referāta tēmas prasmīga izvēle piedāvātās koptēmas ietvaros;<br>- faktu, datu vākšana un apkopošana;<br>- referāta tēmas patstāvīga interpretācija;<br>- gatavošanās semināriem paredzētajām tēmām.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Literatūra                                          | Obligātā/Obligatory:<br>Lasmane S., Milts A., Rubenis A. Ētika. -Rīga: Zvaigzne ABC, 1993<br>Lasmane S. Rietumeiropas ētika. No Sokrata līdz postmodernismam. -Rīga: Zvaigzne ABC, 1998<br>Milts A. Ētika. Kas ir ētika. -Rīga: Zvaigzne ABC, 1999<br>Milts A. Ētika. Personības un sabiedrības ētika. -Rīga: Zvaigzne ABC, 2000<br>Milts A. Ētika. Saskarsmes ētika. -Rīga: Zvaigzne ABC, 2004<br>Rubenis A. Ētika XX gadsimtā. Praktiskā ētika. -Rīga: Zvaigzne ABC, 1996<br>Papildu/Additional:<br>Lasmane S. 20. gadsimta ētikas pavērsieni. -Rīga: Zvaigzne ABC, 2004<br>Rietumeiropas morāles filozofija. Antoloģija. S. Lasmanes sakārtojums. - Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2006<br>Filozofija tekstu fragmentos. Antoloģija. Sastādījis V. Cers. - Rīga: RTU Izdevniecība, 2007<br>Burkhardt H. Ievads ētikā: Tikumiskas rīcības pamati un normas (fundamentālā ētika). - Rīga: Svētdienas Rīts, 1999.<br>Jurgen Habermas. Moralbewusstsein und kommunikatives Handeln. -Frankfurt am Mein: Suhrkamp, 1999.<br>Bauman Z. Life in Fragments: Essays on Postmodern Morality. London: Blackwell, 1995.<br>Portmore, Douglas W. Commonsense Consequentialism: Wherein Morality Meets Rationality. New York: Oxford University Press, 2011. |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Vispārējā un kultūras vēsture.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs                                                                                                               | Pilna un nepilna laika klātienēs studijas |                | Nepilna laika neklātienēs studijas |                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                                      | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| Lēciens cilvēka apziņas attīstībā 2/1.tūkst.p.Kr. Abstraktās un normatīvās domāšanas izveidošanās.                   | 6                                         | 6              | 2                                  | 10             |
| Ētikas attīstības virzieni un tās veidi. Ētikas vēsture un teorija. Ētika, morāle, tikumība.                         | 8                                         | 8              | 3                                  | 12             |
| Morālā regulācija. Morālās jābūtības līmeņi. Morālais vērtējums un sankcijas. RTU ētikas kodekss.                    | 6                                         | 6              | 3                                  | 14             |
| Cilvēka sociālā atsvešinājuma problēma un ētika. Darba dalīšana, valsts un sociālais taisnīgums, brīvība, atbildība. | 8                                         | 8              | 2                                  | 10             |
| Morālo vērtību labilais raksturs mūsdienās un ētikas loma personības veidošanā.                                      | 10                                        | 10             | 4                                  | 16             |
| Gala pārbaudījums.                                                                                                   | 2                                         | 2              | 2                                  | 2              |
| Kopā:                                                                                                                | 40                                        | 40             | 16                                 | 64             |

**Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana**

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                             | Rezultātu vērtēšanas metodes                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Spēj definēt, aprakstīt un lietot ētikas pamatjēdzienus sabiedrisko attiecību analīzē.                                                                     | Testa darbs, argumentēta piedalīšanās semināru diskusijās. |
| Prot precīzi formulēt un argumentēti aizstāvēt savas ētiskās pārliecības, diskutējot par atšķirīgiem viedokļiem.                                           | Korekta un konstruktīva piedalīšanās semināru diskusijās.  |
| Spēj atbildīgi un ar iniciatīvu veikt savus mācību pienākumus, it īpaši koncentrējoties uz patstāvīgu darbu.                                               | Referāta pārdomāta gatavošana un sekmīga prezentācija.     |
| Prot sniegt precīzus piemērus no savas personīgās un sabiedriskās pieredzes, demonstrējot izpratni par morāles funkcionēšanas mehānismu un likumsakarībām. | Pārdomu stāsta prezentācija.                               |
| Spēj patstāvīgi analizēt konkrētas morālās situācijas sabiedriskajās attiecībās un izdarīt ētiski pamatotu izvēli.                                         | Paneldiskusija.                                            |
| Spēj izvērtēt profesionālās darbības morālos aspektus un precīzi pārzināt un realizēt savus studenta pienākumus RTU ētikas kodeksa ietvaros.               | Praktiskā pētījuma prezentācija.                           |

**Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji**

| Kritērijs                                                 | % no kopējā vērtējuma |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------|
| Testa darbs, argumentēta piedalīšanās semināru diskusijās | 10                    |
| Korekta un konstruktīva piedalīšanās semināru diskusijās  | 10                    |
| Referāta pārdomāta gatavošana un sekmīga prezentācija     | 30                    |
| Pārdomu stāsta prezentācija                               | 10                    |
| Paneldiskusija                                            | 10                    |
| Praktiskā pētījuma prezentācija                           | 30                    |
| Kopā:                                                     | 100                   |

**Studiju kursa plānojums**

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       | Brīvās izvēles pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|-----------------------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs | Ieskaite                    | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 3.0 | 20.0     | 20.0     | 0.0     | *            |        |       |                             |        |       |